

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้หอสมุดกลาง กลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อป้ายต่าง ๆ ขนาดตัวอักษร สี พื้นป้าย พื้นสัญลักษณ์ ลักษณะการติดตั้ง ตำแหน่ง ที่ติดตั้ง แผนงานที่ใช้ และประเภทวัสดุของป้ายที่ติดตั้งในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้ใช้หอสมุดกลางกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อ สภาพป้ายที่ติดตั้ง อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงป้ายของหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ ให้มี ประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการปรับปรุงป้ายของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งอื่น ๆ ด้วย โดยมีสมมติฐานการวิจัยว่า ผู้ใช้หอสมุดกลางกลุ่มต่าง ๆ มีความพึงพอใจต่อป้ายต่าง ๆ ขนาดตัว อักษร สี พื้นป้าย พื้นสัญลักษณ์ ลักษณะการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้ง แผนงานที่ใช้ และประเภท วัสดุของป้ายที่ติดตั้งในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพส่วนตัว (ตารางที่ 1) แบบสอบถามที่ได้รับคืนมานี้เป็นของนิสิตระดับปริญญาตรี สูงกว่าปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมาเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณาจารย์ และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับ

สถานการณ์การใช้หอสมุดกลาง แบ่งออกเป็นความถี่ในการใช้หอสมุดกลางของผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ กลุ่มผู้ใช้ที่พบอุปสรรคและไม่พบอุปสรรคในการหาแหล่งข้อมูลหรือวิธีการใช้ข้อมูลบริเวณที่พบอุปสรรค การขอคำแนะนำจากบุคคลต่าง ๆ หรือใช้ป้ายเป็นสื่อในการจัดอุปสรรคดังกล่าว

1. ในการศึกษาความถี่ในการใช้หอสมุดกลางนั้น (ตารางที่ 2, 3) ประเภทผู้ใช้กลุ่ม ต่าง ๆ ใช้แตกต่างกันดังนี้ นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 ส่วนใหญ่ใช้หอสมุดกลาง 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ และเป็นส่วนน้อยที่ใช้ 1 ครั้งต่อ 2-3 เดือน นิสิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 ส่วนใหญ่ใช้หอสมุด

กลาง 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์เช่นกัน และมีส่วนน้อยที่ใช้ 1 ครั้งต่อเดือน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ ใช้หอสมุดกลางทุกวัน และส่วนน้อยเช่นกันที่ใช้ 1 ครั้งต่อเดือนสำหรับคณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวนมากเช่นกันที่ใช้หอสมุดกลาง 1 ครั้งต่อ 2-3 เดือน และส่วนน้อยที่ใช้ทุกวัน อาจกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่แล้วผู้ใช้หอสมุดกลางทุกกลุ่มใช้หอสมุดกลางประมาณ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ และกลุ่มผู้ใช้หอสมุดกลางที่พบอุปสรรคในการหาแหล่งข้อมูลหรือวิธีการใช้ข้อมูลมากที่สุดคือ นิสิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณาจารย์และข้าราชการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้ใช้ที่ไม่พบอุปสรรคมากที่สุดคือ นิสิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณาจารย์และข้าราชการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับ

2. จากกลุ่มผู้ใช้หอสมุดกลางที่พบอุปสรรคในการหาแหล่งข้อมูลหรือวิธีการใช้ข้อมูล (ตาราง 4) พบว่าผู้ใช้ทั้ง 4 กลุ่มพบอุปสรรคในบริเวณตัวบรรายการมากที่สุด (ร้อยละ 17.4) โดยกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 พบอุปสรรคในบริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 6.1) รองลงมาคือนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ร้อยละ 5.7) นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 (ร้อยละ 4.0) คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 1.6) ตามลำดับ

บริเวณที่ผู้ใช้หอสมุดกลางพบอุปสรรคมากเป็นจำนวนรองลงมาคือ บริเวณชั้นอ่านทั่วไป (ร้อยละ 15.3) โดยกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 อีกเช่นกันที่พบอุปสรรคในบริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 4.9) รองลงมาคือนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 (ร้อยละ 4.0) คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 1.6) ตามลำดับ

และอีกบริเวณหนึ่งที่ผู้ใช้หอสมุดกลางพบอุปสรรคมากที่สุดคือบริเวณห้องวารสาร (ร้อยละ 14.4) โดยกลุ่มนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาพบอุปสรรคในบริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 6.6) รองลงมาคือนิสิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 (ร้อยละ 4.7) นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 (ร้อยละ 1.9) คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ

เนื่องจากการพบอุปสรรคในการหาแหล่งข้อมูลหรือวิธีการใช้ข้อมูลในหอสมุดกลางบริเวณต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้ใช้หอสมุดกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.1) ใช้วิธีการถามเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือการถามบรรณารักษ์บริการตอบคำถาม (ร้อยละ 27.4) การใช้ป้าย (ร้อยละ 24.4) และถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ทั่วไป (ร้อยละ 24.4) และถามบรรณารักษ์

หรือเจ้าหน้าที่ทั่วไป (ร้อยละ 11.6)

3. ผู้ใช้หอสมุดกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38.1) ไม่พบอุปสรรคในการหาแหล่งข้อมูล เนื่องมาจากการอ่านป้ายที่ติดตั้งตามจุดต่าง ๆ ในหอสมุดกลาง ผู้ใช้จำนวนรองลงมา (ร้อยละ 34.8) มาใช้หอสมุดกลางเป็นประจำ และผู้ใช้อีกจำนวนหนึ่ง (ร้อยละ 10.4) มาใช้หอสมุดกลางกับเพื่อนที่รู้แหล่งข้อมูล บางคนก็เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาก่อน บางคนก็นาน ๆ มาใช้หอสมุดกลางสักครั้งเพื่ออ่านหนังสือจึงไม่พบอุปสรรคในการหาแหล่งข้อมูล

4. ความพึงพอใจที่มีต่อป้าย แบ่งออกเป็นความพึงพอใจของผู้ใช้กลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม ที่มีต่อประเภทของป้ายทั้ง 3 ประเภทคือ ป้ายทิศทาง (Direction Sign) ป้ายแจ้งบอกเรื่องราว (Information Sign) และป้ายชี้เฉพาะ (Identification Sign) ในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของป้ายดังนี้

ผู้ใช้หอสมุดกลางกลุ่มต่าง ๆ มีความพึงพอใจต่อป้ายทิศทาง (Direction Sign) ในเรื่องขนาดลูกศรที่ง่ายต่อการมองเห็นและมีสัดส่วนเหมาะสมกับขนาดของป้ายเหมือนกันและแตกต่างกันคือนิสิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจมาก ในขณะที่นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ส่วนในเรื่องสี ลักษณะการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้งกับแผนงานที่ใช้และประเภทวัสดุของป้ายทิศทาง ผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่มมีความพึงพอใจมาก

ผู้ใช้หอสมุดกลางกลุ่มต่าง ๆ มีความพึงพอใจต่อป้ายแจ้งบอกเรื่องราว (Information Sign) แตกต่างไปตามลักษณะของป้ายดังนี้คือ ในเรื่องขนาดตัวอักษรที่ง่ายต่อการมองเห็นและมีสัดส่วนเหมาะสมกับขนาดของป้าย ผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ไม่พอใจ (คือกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และพึงพอใจมากตามลำดับ

ส่วนในเรื่องสี ลักษณะการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้งกับแผนงานที่ใช้และประเภทวัสดุของป้ายแจ้งบอกเรื่องราว ผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่มส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากและพึงพอใจระดับปานกลางตามลำดับ

ผู้ใช้หอสมุดกลางกลุ่มต่าง ๆ มีความพึงพอใจต่อป้ายชี้เฉพาะ (Identification Sign) ในเรื่องขนาดตัวอักษรและสัญลักษณ์ที่ง่ายต่อการมองเห็นและมีสัดส่วนเหมาะสมกับขนาด

ของป้ายเหมือนกันและแตกต่างกันคือในลิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 นิลิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1
คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ใน
ขณะที่นิตระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจมาก

ส่วนในเรื่องสี ลักษณะการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้งกับแผนงานที่ใช้ชี้เฉพาะ ผู้ใช้
หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่มส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก

อภิปรายผล

ความพึงพอใจที่มีต่อป้าย จากสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่าผู้ใช้หอสมุดกลางกลุ่มต่าง ๆ
มีความพึงพอใจต่อป้ายต่าง ๆ มีความพึงพอใจต่อป้ายต่าง ๆ ขนาดตัวอักษร สี พื้นที่ป้าย พื้นที่
สัญลักษณ์ ลักษณะการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้ง แผนงานที่ใช้และประเภทวัสดุของป้ายที่ติดตั้งใน
หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่างกัน ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่าผู้ใช้
โดยทั่วไปแล้วมีความพึงพอใจไม่ต่างกันมากนัก คือส่วนใหญ่ผู้ใช้มีความพึงพอใจในระดับมากและ
ระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่มได้เคยเรียนวิชาการใช้หอสมุดมา
ก่อนในระดับมัธยมศึกษาหรือระดับปริญญาตรี หรืออาจเคยใช้ห้องสมุดที่อื่นมาบ้างจนทำให้เกิดความ
คุ้นเคยทราบว่าจะหาข้อมูลอย่างไร การอ่านป้ายจึงอาจเป็นเพียงการย้ำความจำหรืออ่านจับแต่
เนื้อความที่สำคัญเท่านั้น ความพึงพอใจที่มีต่อป้ายจึงไม่ต่างกันมากนัก หรือการสอบถามข้อมูลที่ต้อง
การจากบรรณารักษ์โดยตรงแทนที่จะอ่านข้อมูลจากป้าย เช่น กลุ่มคณาจารย์และข้าราชการของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนได้รับการปฐมนิเทศก่อนเข้าใช้หอสมุดกลางแต่เมื่อได้พิจารณา
ข้อมูลโดยละเอียดแล้วจะเห็นว่าผลการวิจัยบางส่วนเป็นไปตามสมมติฐาน เพราะในส่วนที่เกี่ยวกับ
ความพึงพอใจของผู้ใช้หอสมุดกลางนั้นพบว่าผู้ใช้บางกลุ่มมีความพึงพอใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับขนาด
ตัวอักษรบนป้าย คือ โดยทั่วไปนิตระดับปริญญาตรีสูงกว่าปีที่ 1 และนิตระดับบัณฑิตศึกษามีความ
พึงพอใจระดับปานกลางเกี่ยวกับขนาดตัวอักษรบนป้ายจำนวน 14 ขึ้น ที่ติดตั้งบริเวณตู้บัตรรายการ
บริเวณชั้นอ่านทั่วไป ห้องวารสาร และห้องบริการเอกสารสนเทศ ในขณะที่นิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1
คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่พอใจขนาดตัวอักษรบนป้ายดังกล่าวและ
เสนอแนะให้แก้ไขขนาดตัวอักษรบนป้ายเหล่านี้ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

สำหรับป้ายทั้ง 14 ชิ้น ที่ผลิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณะจารย์และข้าราชการของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่พอใจนั้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลโดยแยกบริเวณต่าง ๆ ที่ผู้ใช้เกินกว่า 10 เปอร์เซนต์ พบอุปสรรค (ตารางที่ 4) ดังต่อไปนี้

1. ขนาดตัวอักษร พิมพ์ป้าย พิมพ์สัญลักษณ์

บริเวณตู้บัตรรายการ บริเวณที่มีการติดตั้งป้ายที่ 34-37 และ 41-44 โดยทั่วไป ผู้ใช้ห้องสมุดกลางมีความพึงพอใจมากและพึงพอใจระดับปานกลางเกี่ยวกับลักษณะดังกล่าว ของป้าย ในขณะที่ผลิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณะจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่พอใจ และแสดงความคิดเห็นว่าควรแก้ไขขนาดตัวอักษรบนป้ายให้ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะใน บริเวณตู้บัตรรายการมีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก การอ่านข้อมูลจากป้ายไม่สะดวก คนที่อยู่ข้างหน้าอาจ บังคนที่อยู่ข้างหลัง หรือผู้ใช้อาจอยู่ห่างจากตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายมากเกินไป หรือการที่ป้ายถูก เคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งที่ควรจะติดตั้งอยู่ หรือขนาดของป้ายไม่ได้สัดส่วนกับพื้นที่บริเวณที่ติดตั้งป้าย

บริเวณชั้นอ่านทั่วไป บริเวณที่มีการติดตั้งป้ายที่ 38 โดยทั่วไปผู้ใช้ห้องสมุดกลางมีความพึงพอใจมากและพึงพอใจระดับปานกลางเกี่ยวกับลักษณะดังกล่าวของป้าย ในขณะที่ผลิตระดับ ปริญญาตรีปีที่ 1 คณะจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่พอใจ และแสดงความคิดเห็นว่าควรแก้ไขขนาดตัวอักษรบนป้ายให้ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในบริเวณที่ติดตั้งป้าย ดังกล่าวมีผู้ใช้เป็นจำนวนมากเช่นกัน การอ่านข้อมูลจากป้ายจึงไม่สะดวกเท่าที่ควรหรือผู้ใช้อาจอยู่ ห่างจากตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายมากเกินไป บริเวณดังกล่าวอาจคับแคบ ผู้ใช้ไม่สะดวกในการเข้าไป อ่านข้อมูลจากป้ายในระยะ ใกล้เพราะมีที่นั่งอ่านของผู้ใช้บริการในบริเวณนี้ด้วย

ห้องวารสาร บริเวณที่มีการติดตั้งป้ายที่ 39 และ 40 โดยทั่วไปผู้ใช้ห้องสมุดกลาง มีความพึงพอใจมากพึงพอใจระดับปานกลางเกี่ยวกับลักษณะดังกล่าวของป้าย ในขณะที่ผลิตระดับ ปริญญาตรีปีที่ 1 คณะจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่พอใจ และแสดงความคิดเห็น ว่าควรแก้ไขขนาดตัวอักษรบนป้ายให้ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริเวณที่ติดตั้งป้ายดังกล่าว ค่อนข้างคับแคบ การเข้าถึงข้อมูลบนป้ายไม่สะดวกอาจต้องอ่านข้อมูลจากป้ายในระยะ ใกล้จึงทำให้ ผู้ใช้เห็นว่าขนาดตัวอักษรดังกล่าวมีขนาดเล็ก ตลอดจนตัวอักษรบนป้ายที่บรรยายข้อความ เป็น

จำนวนมากก็อาจทำให้ผู้อ่านไม่สบายตาได้

ห้องบริการเอกสารสนเทศ บริเวณที่มีการติดตั้งป้ายที่ 18, 20 และ 21 โดยทั่วไปผู้ใช้ห้องสมุดกลางมีความพึงพอใจมากและพึงพอใจระดับปานกลางเกี่ยวกับลักษณะดังกล่าวของป้าย ในขณะที่นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 คณาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่พอใจ และแสดงความคิดเห็นว่าควรแก้ไขขนาดตัวอักษรบนป้ายให้ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้ อยู่ห่างจากตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายมากเกินไป หรือการที่ป้ายถูกเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งที่ควรจะติดตั้งอยู่คือบนเคาน์เตอร์บริการที่บรรณารักษ์ปฏิบัติงานอยู่ เช่น ป้ายที่ 18 ส่วนป้ายที่ 20 และ 21 บริเวณที่ติดตั้งป้ายทั้งสองค่อนข้างคับแคบ การอ่านข้อมูลจากป้ายในระยะใกล้อาจไม่สะดวกนัก ผู้ใช้จึงอ่านในระยะที่ไกลเกินไปจึงทำให้เห็นว่าตัวอักษรบนป้ายดังกล่าวมีขนาดเล็กตลอดจนบริเวณที่ติดตั้งป้ายดังกล่าวควรอยู่ในบริเวณที่เห็นได้ยาก

จากความไม่พอใจในเรื่องขนาดตัวอักษรบนป้ายทั้ง 4 ขึ้นดังกล่าวแล้วข้างต้นเมื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับทฤษฎีความชัดเจนในการมองเห็น (Legibility Criteria หน้า 21) พบว่าขนาดตัวอักษรบนป้ายดังกล่าวทั้ง 14 ขึ้น มีความเหมาะสม ง่ายต่อการมองเห็นอยู่แล้ว แต่การที่ผู้ใช้ไม่พอใจอาจเนื่องมาจากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ยังอาจมีผลอันเนื่องมาจากสีของตัวอักษรและพื้นป้ายที่ทำให้ผู้ใช้ไม่พอใจ ซึ่งสีบนป้ายดังกล่าวทั้ง 14 ขึ้น ไม่ได้ช่วยให้การอ่านง่ายขึ้น ดังงานทดลองเรื่องสีของนายคาร์ล บอร์กกราฟี (หน้า 47)

ส่วนป้ายที่ 40 ติดตั้งในห้องวารสาร ป้ายที่ 41, 42 และ 44 ติดตั้งบริเวณตู้บัตรรายการ ขนาดตัวอักษรบนป้ายทั้ง 4 ขึ้น ง่ายต่อการมองเห็น แต่สัดส่วนขนาดตัวอักษรชื่อเรื่องกับเนื้อความอาจไม่เหมาะสม ผู้ดูจึงเห็นว่าขนาดตัวอักษรเล็ก ดังนั้นจึงควรปรับปรุงสัดส่วนของตัวอักษรดังกล่าว ตลอดจนขนาดของป้ายให้งดงามขึ้น (พาสนา ตมพลักษณ์ หน้า 52

จากข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้นที่อาจมีผลกระทบต่อ การอ่านป้าย ทำให้ผู้ใช้เห็นว่าตัวอักษรป้ายมีขนาดเล็ก ควรแก้ไขให้ใหญ่ขึ้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการนำเสนอแนวทางการแก้ไขป้ายทั้ง 14 ขึ้น ตามทฤษฎีงานออกแบบกราฟิก ดังปรากฏในหน้า 278 -284

2. ผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่มส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในมากเกี่ยวกับสีของป้ายทิศทาง (Direction Sign) ป้ายแจ้งบอกเรื่องราว (Information Sign) ป้ายชี้เฉพาะ (Identification Sign) และเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยพบว่าสีของป้ายที่ติดตั้งในหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เป็นอุปสรรคต่อการอ่านของผู้ใช้มากนักซึ่งค้านกับผลงานวิจัยของกฤษณา โรจนศักดิ์ (2518) ที่พบว่าสีของภาพสัญลักษณ์หรือตัวอักษรบนป้ายจราจรจัดอยู่ในระดับไม่สมควรปรับปรุงอีกมาก ส่วนสีของป้ายที่สำรวจพบก่อนการออกแบบป้ายใหม่ในห้องสมุด Harold B. Lee นั้นใช้ตัวอักษรสีดำบนพื้นสีขาวมากที่สุดและตัวอักษรสีดำบนพื้นสีต่าง ๆ อีกมากมาย ซึ่งคณะกรรมการที่สำรวจต่างมีมติว่าสีของป้ายดังกล่าวไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ผลการออกแบบป้ายใหม่จึงใช้ตัวอักษรสีขาวบนพื้นสีน้ำตาลเข้ม ส่วนป้ายภายในอาคารห้องสมุดและอาคารที่ทำการอื่น ๆ ใน Salt Lake City เมื่อออกแบบใหม่ส่วนมากใช้ตัวอักษรสีขาวบนพื้นสีดำ ซึ่งสอดคล้องกับที่แผนกราฟิกของ Brigham Young University ได้เสนอแนะว่าสีของป้ายที่ติดตั้งในอาคารหนึ่ง ๆ ควรให้เหมือนกันหมด สำหรับป้ายทั้ง 3 ประเภท (Pollet 1976 : 450) สำหรับป้ายในหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอาจกล่าวได้ว่ามีสีค่อนข้างหลากหลาย ดังนั้นเพื่อที่จะให้ผู้ใช้มีความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น จึงควรปรับปรุงสีของป้ายใหม่เอกภาพกว่าที่ใช้ในปัจจุบันนี้ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติของสีด้านต่าง ๆ เช่น ชื่อของสี (Hue) ความสว่างและความมืด (Value) ความแรงของสี (Chroma) ทศนมายาของสี (Optical Illusion) สีที่ตัดกัน (Contrast) สีที่ดูใกล้เข้ามาและถอยห่างออกไป (Approach and recede) สีในเชิงจิตวิทยากับความรู้สึกในการมองเห็น สีที่ช่วยให้การอ่านง่ายขึ้น (Legibility) ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น

ในเรื่องของสีที่ช่วยให้การอ่านง่ายขึ้น (Legibility) เมื่อนำสีของป้ายในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาเทียบกับผลงานทดลองของนายคาร์ล บอร์กกราฟี (Karl Borggrafe) จะพบว่าสีของป้ายในหอสมุดกลางขาดความเหมาะสมในการที่จะช่วยให้การอ่านป้ายง่ายขึ้นกล่าวคือ คู่สีที่ผู้คนอ่านได้เร็วที่สุด (ลำดับที่ 1) เป็นตัวอักษรสีดำบนพื้นสีเหลือง รองลงมาได้แก่ตัวอักษรสีเหลืองบนพื้นสีดำ ตัวอักษรสีเขียวบนพื้นสีขาว ฯลฯ ตามลำดับ ซึ่งป้ายในหอสมุดกลางส่วนใหญ่ตัวอักษรสีส้มบนพื้นสีขาว (ความอ่านง่ายลำดับที่ 25)

จากงานทดลองของนายคาร์ล บอร์กกราฟี (Karl Borggrafe) อาจวิเคราะห์ได้ว่าป้ายจำนวน 14 ชิ้นในหอสมุดกลาง (ป้ายที่ 18, 20, 21 และ 34-44) ที่ผู้ใช้ไม่พอใจขนาดตัวอักษรและเห็นควรให้เพิ่มขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นนั้น ผู้วิจัยคิดว่าไม่่าแก่ไขในจุดนี้ เพราะเมื่อพิจารณาขนาดตัวอักษรบนป้ายก็ได้เป็นอุปสรรคกับความชัดเจนในการมองเห็นแต่ประการใด แต่สิ่งที่มผลกระทบบกคือเรื่องของสีที่ช่วยให้การอ่านง่ายขึ้น จะพบว่าป้ายที่ 18, 20, 21 และ 34-44

นั้นมีคู่มือที่ไม่เหมาะสมที่จะช่วยให้ผู้อ่านป้ายได้เร็วขึ้น ซึ่งคู่มือที่เหมาะสมที่สุดนี้ น่าจะเป็นตัวอักษรสีดำบนพื้นสีเหลืองมากที่สุด

3. ลักษณะการติดตั้ง ผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่มส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากกับลักษณะการติดตั้งป้ายทิศทาง (Direction sign) ป้ายแจ้งบอกเรื่องราว (Information Sign) ป้ายชี้เฉพาะ (Identification Sign) และเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะการติดตั้งป้ายในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มิได้เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็นของผู้ใช้มากนัก แต่เพื่อให้ผู้ใช้มีความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น สุรชัย สัจจะรัตนโชติ (2526: 87) เสนอแนะว่าลักษณะการติดตั้งป้ายมีข้อควรคำนึงคือ ป้ายติดตั้งแบบห้อยข้างบน (Top hanging, Suspended) และแบบยื่นด้านข้าง (Side fixed, Projecting) ควรอยู่สูงเหนือศีรษะและติดตั้งอย่างแข็งแรง ส่วนป้ายที่ผนึกติดกำแพง ผนัง (Flat fixed) ควรยึดด้วยอุปกรณ์ที่เหนียวแน่น และแบบวางลอยตัวบนพื้น (Free Standing) ควรมีน้ำหนักเบาพอที่จะเคลื่อนย้ายได้สะดวกแต่ก็แข็งแรงไม่ล้มง่าย

4. ตำแหน่งที่ติดตั้งกับแผนงานที่ใช้ ผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากเกี่ยวกับตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายทิศทางกับแผนงานที่ใช้ (Direction Sign) ป้ายแจ้งบอกเรื่องราว (Information Sign) ป้ายชี้เฉพาะ (Identification Sign) และเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยพบว่าตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายกับแผนงานที่ใช้ในหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมิได้เป็นอุปสรรคต่อการใช้ป้ายของผู้ใช้มากนัก ป้ายส่วนใหญ่ติดตั้งเหมาะสมกับแผนงานเช่น ป้ายบอกทิศทางเข้า-ออก ติดตั้งบริเวณทางเข้า-ออกหลักของอาคาร (แต่ติดตั้งต่ำกว่าระดับสายตา) ป้ายบอกที่ตั้งแผนงานต่าง ๆ ติดตั้งบริเวณที่มีบริเวณดังกล่าวเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะเรื่องสถานที่ติดตั้งป้ายของ Rynold & Barrett (1981: 13) และของ Brigham Young University (Pollet 1976: 456) ที่เสนอแนะว่าป้ายทิศทางควรติดตั้งบริเวณทางแยกหลาย ๆ ทาง บริเวณทางเข้า-ออกอาคาร บริเวณส่วนของอาคารที่ซับซ้อน เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้ใช้ว่าจะไปในทิศทางใด เช่น ป้ายชี้ทิศทางไปห้องสุชา ป้ายชี้ทิศทาง

บริเวณทางแยกของบันได

ป้ายแจ้งบอกเรื่องราวในหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยติดตั้งบริเวณที่คาดว่าผู้ใช้ต้องการข่าวสารหรือจะใช้วัสดุนั้น ๆ เช่น ป้ายบอกวิธีใช้บัตรรายการติดตั้งบริเวณตู้บัตรรายการ ป้ายบอกเวลาเปิด-ปิดทำการของหอสมุดกลางติดตั้งบริเวณทางเข้า-ออกหลัก ป้ายระบุการทำบัตร-ต่ออายุบัตรสมาชิกติดตั้งบนเคาน์เตอร์ที่ผู้ใช้มาติดต่อเกี่ยวกับการทำบัตรสมาชิก ป้ายห้ามคุย ห้ามสูบบุหรี่ ติดตั้งบริเวณที่คาดว่าผู้ใช้ควรได้รับข่าวสารนั้น ๆ ป้ายแผนผังหอสมุดกลางติดตั้งใกล้ทางเข้าลิฟท์แต่ละชั้น ฯลฯ ป้ายแจ้งบอกเรื่องราวที่กล่าวมาขอเป็นสังเขปนี้จัดว่ามีความเหมาะสมในเรื่องตำแหน่งที่ติดตั้งป้าย กับแผนงาน ยกเว้นป้ายแผนผังหอสมุดกลางควรติดตั้งบริเวณทางขึ้นบันไดแต่ละชั้นมากกว่าที่ติดใกล้ลิฟท์อย่างที่ติดตั้งอยู่ในปัจจุบันซึ่งจะช่วยให้การทราบข้อมูลข่าวสารของผู้ใช้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากลิฟท์ในหอสมุดกลางมิได้เปิดให้บริการแก่ผู้ใช้

ป้ายที่เฉพาะควรติดตั้งบริเวณทางเข้าหรือประตู เช่นป้ายห้องโสตทัศนูปกรณ์ ห้องฟังดนตรี ห้องค้นคว้าเฉพาะบุคคล ห้องพักผ่อนของ Brigham Young University ห้องอ้างอิง ห้องบริการยืมระหว่างห้องสมุด ห้องสุขาของ D.B. Weldon Library หรือศูนย์สารนิเทศของ Firestone Library ซึ่งสอดคล้องกับสถานที่ติดตั้งป้ายในหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่นป้ายห้องอ้างอิง ห้องบริการวารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ ห้องบริการเอกสารสนเทศ ชั้นหนังสือหมวดต่าง ๆ ห้องสุขา ฯลฯ เหล่านี้ล้วนผูกพันกับทางเข้าหรือประตูทางเข้าห้อง ชั้นหรือตู้ที่ใช้วางสิ่งของนั้น ๆ ทั้งสิ้น

5. ประเภทวัสดุของป้าย ผู้ใช้หอสมุดกลางทั้ง 4 กลุ่มส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากเกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ทำป้ายทิศทาง (Direction Sign) ป้ายแจ้งบอกเรื่องราว (Information Sign) ป้ายชี้เฉพาะ (Identification Sign) ในหอสมุดกลาง และเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความพึงพอใจระดับปานกลางเกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ทำป้ายแจ้งบอกเรื่องราว

จากผลการวิจัยพบว่าวัสดุที่ทำป้ายในหอสมุดกลางมีความเหมาะสม ซึ่งต่างกับป้ายในห้องสมุด Harold B. Lee ของ Brigham Young University ก่อนที่จะมีการออกแบบป้ายใหม่ป้ายส่วนใหญ่เป็นป้ายกระดาน โลหะ พลาสติก แก้ว และกระดาษ จะเห็นว่าวัสดุที่ใช้ทำป้ายมีความหลากหลายมากเมื่อเทียบกับวัสดุที่ใช้ทำป้ายของหอสมุดกลางซึ่งส่วนใหญ่ทำด้วยพลาสติก

ประเภทอะคริลิก เจาะตัวอักษรเป็นร่องแล้วลงสีตามร่อง พลาสติกประเภทนี้มีความสมบัติแข็งแรง ทนแสงอุลตราไวโอเลต ทนสารเคมีได้พอสมควร สามารถทำเป็นสีต่าง ๆ ได้ทั้งชนิดใส ฝ้า และทึบแสง เมื่อจับจะรู้สึกอุ่นและสบายมือ (พริต เลียมพินด์ 2526: 90) นอกจากนี้ยังมีป้ายที่ทำด้วย กระดาษแข็งหุ้มพลาสติกใส ซึ่งสะดวกในการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ราคาไม่แพงนักเมื่อเทียบกับวัสดุ ประเภทอะคริลิก ไม้ โลหะ กระจก การใช้ป้ายกระดาษนั้นใช้วิธีเขียนลงบนแผ่นกระดาษหรือนำ ตัวอักษรมาฉีกบนแผ่นกระดาษ แผ่นวัสดุอื่น ๆ อีกก็ได้ ซึ่งการเลือกวัสดุที่ใช้ทำป้ายนั้นควรคำนึง ถึงงบประมาณในการจัดทำ ระยะเวลาในการใช้งาน ความสะดวกในการทำความสะดวกและการ เคลื่อนย้าย (Ballinger 1972: 94 และ Stewart 1984)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบ້ายในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้ใช้หอสมุดกลางกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อบ້ายประเภทต่าง ๆ ในเรื่องขนาดตัวอักษร สี พื้นทึบ้าย พื้นทึบลัษณะ ลักษณะการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้ง แผนงานทึบ้าย และประเภทวัสดุทึบ้ายทึบ้าย จึงขอเสนอแนะต่อผู้บริหารและบรรณารัษณะทึบ้ายทึบ้ายของหอสมุดกลาง ผู้ใช้หอสมุดกลาง เพื่อพิจารณาส่งเสริมและปรับปรุงบ้ายในหอสมุดกลางให้สอดคล้องและสนองความต้องการของผู้ใช้ให้มีความพึงพอใจและเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงบ้ายในหอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและบรรณารัษณะทึบ้ายทึบ้ายของหอสมุดกลาง

1. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดทึบ้ายตามสมควรเพื่อให้บ้ายที่ติดตั้งมีคุณภาพ ดึงดูดความสนใจผู้ใช้ และมีจำนวนที่เหมาะสมโดยเฉพาะบ้ายทิศทางซึ่งมีจำนวนน้อย (เพียง 6 ชั้น ต่อเนื้อที่ที่ใช้สอยทึบ้ายอาคาร 8, 454 ตารางเมตร) ซึ่งจะช่วยให้การใช้อาคารหรือติดต่อแผนงานต่าง ๆ ของผู้ใช้สะดวกเร็วยิ่งขึ้น
2. ควรแก้ไขบ้ายจำนวน 14 บ้าย ซึ่งติดตั้งอยู่บริเวณตู้บัตรรายการ ห้องวารสาร และห้องบริการเอกสารสนเทศ ซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณทึบ้ายทึบ้ายบ้ายบ้ายในการหาแหล่งข้อมูลหรือวิธีการใช้ข้อมูลสูงเกิน 10 เปอร์เซ็นต์
3. บ้ายทึบ้ายควรปรับปรุงให้สีเข้มขึ้นช่วยให้เห็นเด่นชัดโดยพิจารณาคูสีตามความเหมาะสม
4. วัสดุทึบ้ายทึบ้ายควรเป็นพลาสติกเพื่อเพิ่มความคงทน

ข้อเสนอแนะต่อผู้ใช้หอสมุดกลาง

ผู้ใช้หอสมุดกลางทึบ้ายทึบ้ายเป็นเครื่องมือช่วยในการสืบข้อมูลของหอสมุดกลางมีจำนวนไม่มากนัก จึงสมควรใช้บ้ายที่ติดตั้งภายในอาคารให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อประหยัดเวลาในการใช้หรือหาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

แนวทางการปรับปรุงบ้ายของหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ

ตารางที่ 74 สรุปรายละเอียดที่ต้องแก้ไขของป้ายต่าง ๆ

ป้ายที่	ขนาดตัวอักษร	ขนาดป้าย	สี ตัวอักษร/พื้น	ระยะทางจากป้าย ถึงตัวผู้ใช้	วัสดุ
18			*		
20			*		
21			*		
34			*		*
35			*		*
36			*		*
37			*		*
38			*		*
39			*		*
40	*	*	*	*	*
41	*	*	*	*	*
42	*	*	*	*	*
43			*		*
44	*	*	*	*	*

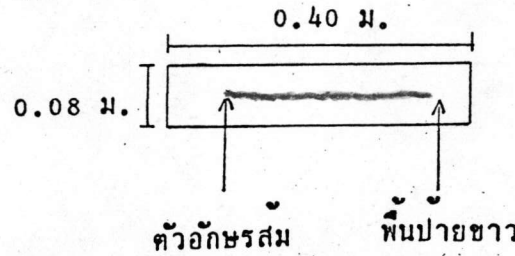
จากตารางที่ 74 ป้ายที่ 18, 20, 21 และ 34-44 เป็นป้ายที่ผู้ใช้หอสุมดกลางไม่
 ึงพอใจและเห็นควรแก้ไขในเรื่องขนาดตัวอักษร แต่ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อ
 ให้อ่านง่ายขึ้น คือในเรื่องขนาดป้ายที่ควรเพิ่มให้ได้สัดส่วนเหมาะสมกับ
 ขนาดตัวอักษร สีของตัวอักษรและพื้นป้ายที่ช่วยให้การอ่านป้ายง่ายขึ้น ระยะทางที่เหมาะสมในการ
 ดูป้าย ตลอดจนวัสดุประเภทพลาสติกที่เพิ่มความคงทนมากกว่าเดิม

สำหรับป้ายอื่น ๆ ที่เหลือถ้าหอสุมดกลางมีโอกาสแก้ไขป้ายทั้งหมดควรแก้ไขใหม่เสีย
 ทีเดียวและสีควรสดใสเสมอ โดยอาจใช้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์สีดำบนพื้นสีเหลือง สีเหลืองบนพื้นสีดำ
 หรือสีเขียวบนพื้นสีขาว ซึ่งเป็นคู่สีที่คนอ่านได้เร็วที่สุดเป็นลำดับ 1, 2 และ 3 ตามผลการทดลอง
 ของ Karl Borggrafe วัสดุที่ใช้ทำป้ายก็ควรเพิ่มความคงทนถาวรมากขึ้น ป้ายที่ทำด้วย
 กระดาษแข็งควรแก้ไขเป็นพลาสติกประเภทอะคริลิก การออกแบบขนาดของป้ายควรคำนึงถึงพื้นที่
 บริเวณรอบ ๆ ที่จะติดตั้งป้ายด้วย

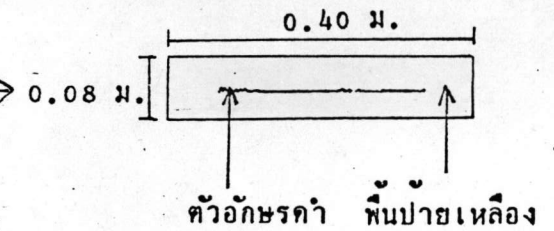
ป้ายที่การแก้ไขในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเหตุ มาตรฐาน 10 ซม. : 1 ซม.

ป้ายที่ 18, 20, 21

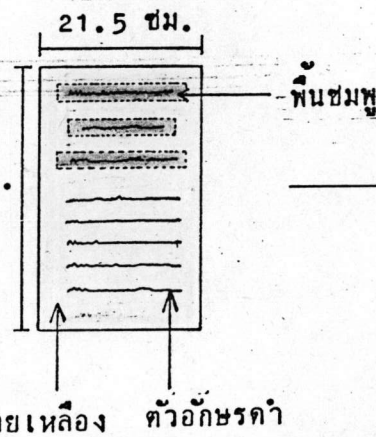

แก้เป็น

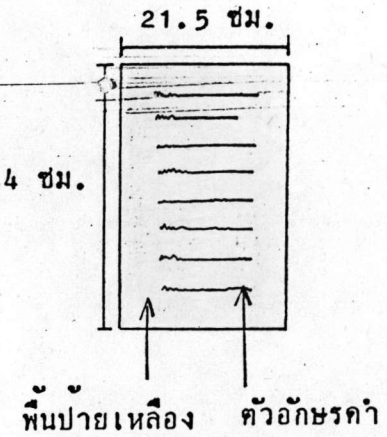
ป้ายที่ 34, 35, 36, 37

34 ซม.

แก้เป็น

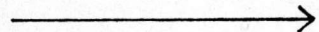
34 ซม.

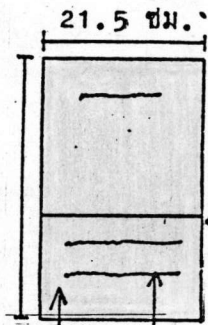
* กุสึที่แก้ไขใหม่เป็นกุสึที่ช่วยให้การอ่านป้ายง่ายขึ้น ตามผลการทดลองของนายคาร์ล บอร์กกราฟี (หน้า 47)

* ขนาดตัวอักษรไม่ต้องแก้ไขเนื่องจากความสูงของตัวอักษร 0.2 ซม. ควรอยู่ห่างจากตาประมาณ 25.5 ซม. หรือประมาณ 10 นิ้ว (หน้า 21)

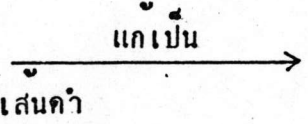
ป้ายที่ 38

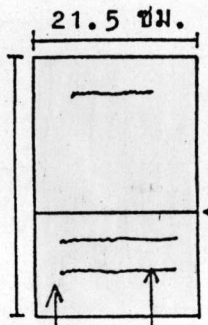
34 ซม.

พื้นป้ายเขียว ตัวอักษรดำ

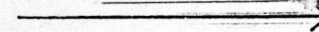

34 ซม.

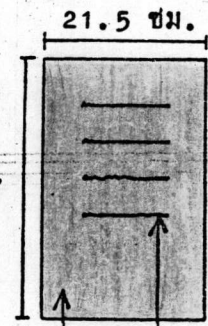

พื้นป้ายเหลือง ตัวอักษรดำ

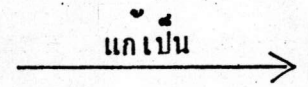
ป้ายที่ 39

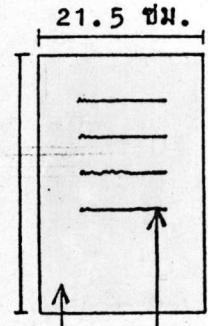
34 ซม.

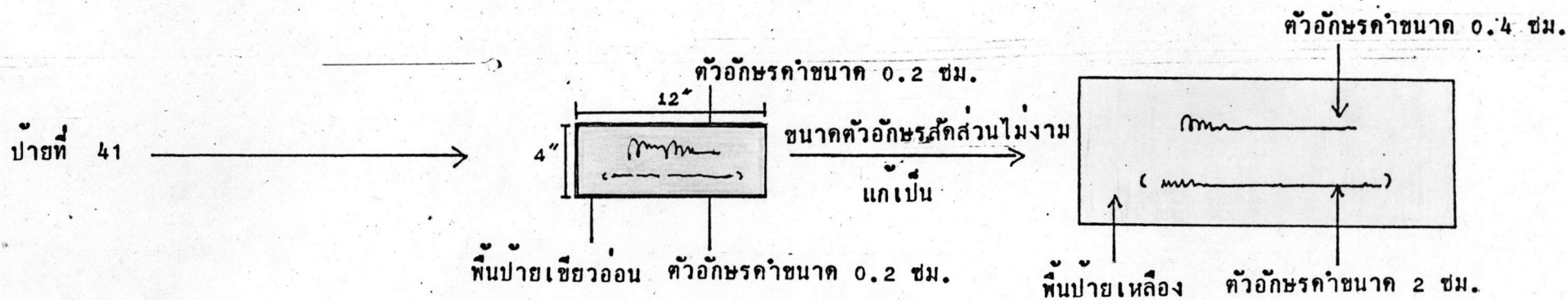
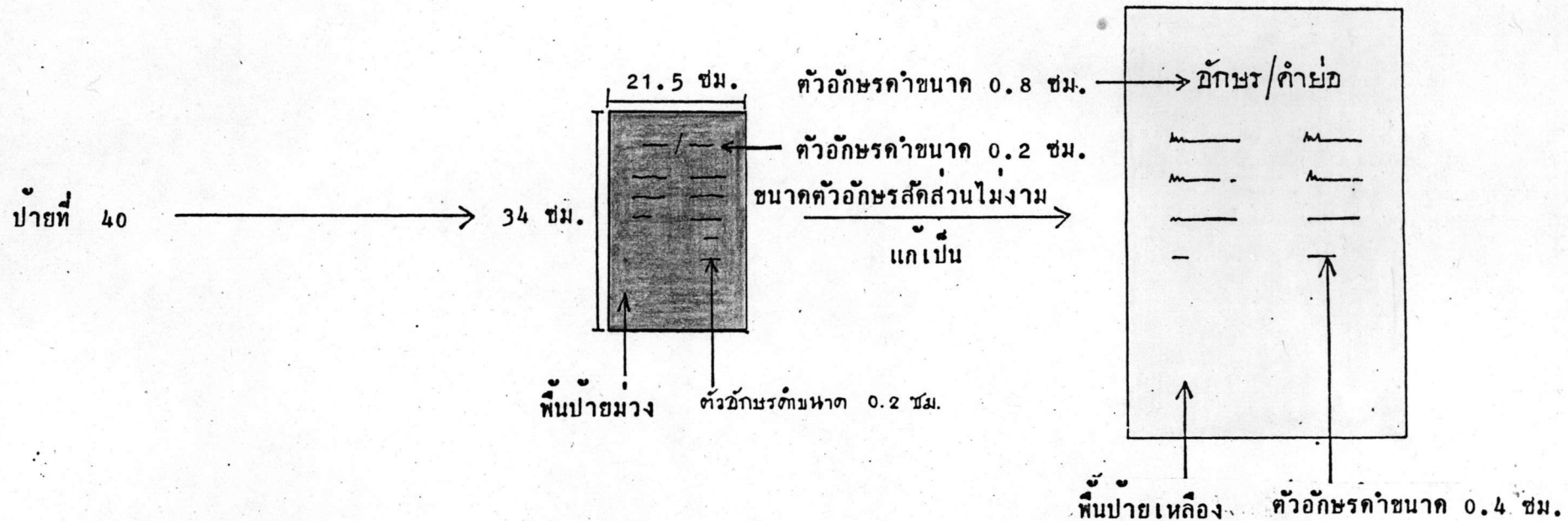
พื้นป้ายฟ้า ตัวอักษรดำ

34 ซม.

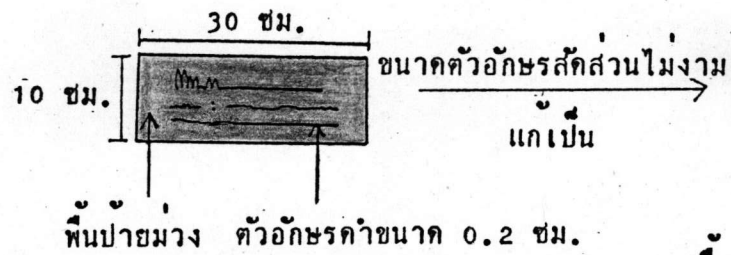

พื้นป้ายเหลือง ตัวอักษรดำ

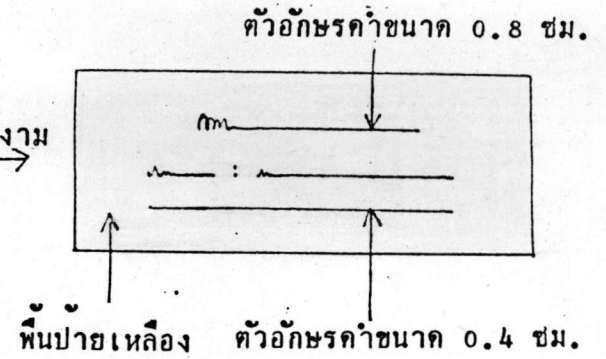

* ขนาดของป้ายพิจารณาจากสัดส่วนของงาน คือเมื่อเพิ่มขนาดตัวอักษรก็ควรเพิ่มขนาดของป้ายด้วย ซึ่งสัดส่วนที่งามนั้นขึ้นอยู่กับ
 คุณพินิจและความเชี่ยวชาญของผู้ออกแบบ (หน้า 52)

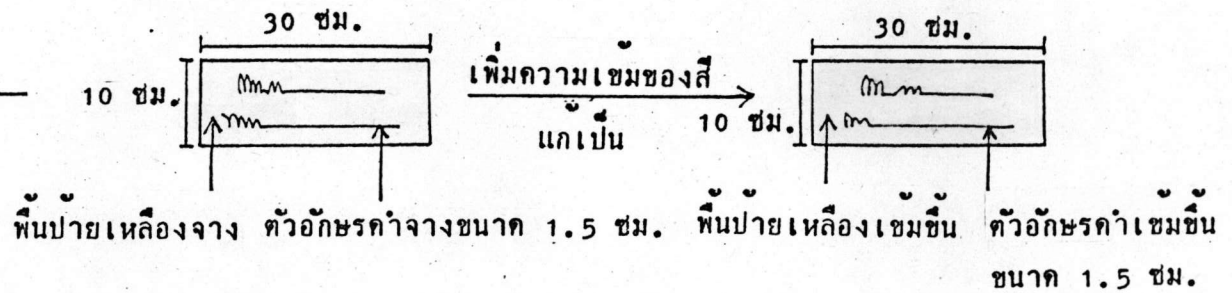
ป้ายที่ 42, 44

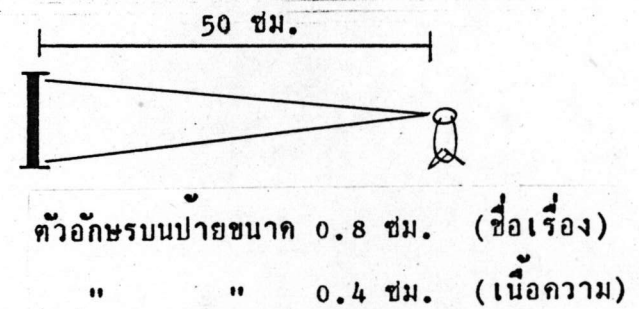
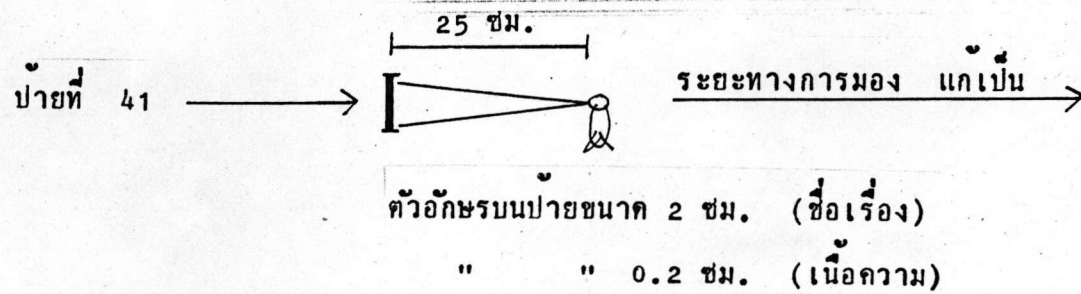
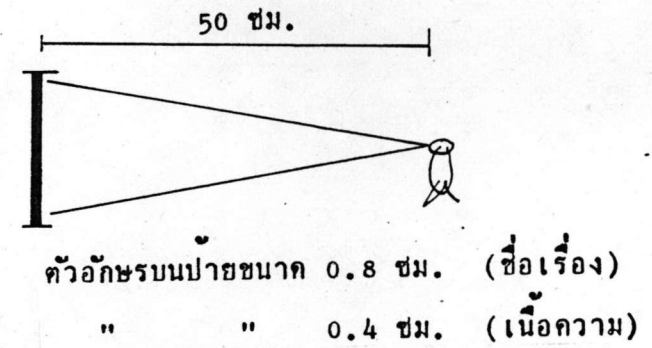
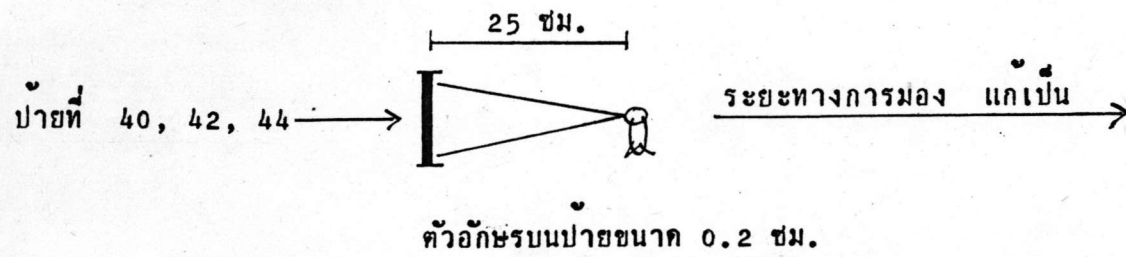

แก้เป็น

ป้ายที่ 43

* ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดตัวอักษรต่อระยะทางการมองเห็นของตา (หน้า 21)

แนวทางการปรับปรุงป้ายในห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งอื่น ๆ

1. การออกแบบป้ายควรคำนึงถึงขนาดตัวอักษรที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับขนาดของป้าย และสัมพันธ์กับระยะทางในการดูป้ายของผู้ใช้ห้องสมุด ขณะเดียวกับขนาดของป้ายก็ควรมีสัดส่วนที่สวยงามกับพื้นที่บริเวณรอบ ๆ ที่ติดตั้งป้ายด้วย
2. ป้ายที่สีจางควรปรับปรุงให้สีเข้มขึ้นช่วยให้เป็นเห็นชัด โดยพิจารณาคู่สีตามความเหมาะสม
3. ลักษณะการติดตั้งป้ายควรให้ผู้นดูเห็นได้ชัดเจน ไม่มีสิ่งกีดขวางและติดตั้งเหมาะสมกับแผนกที่ผู้ใช้ต้องการข้อมูลนั้น ๆ ตลอดจนมีการติดตั้งอย่างแน่นอน
4. วัสดุที่ใช้ทำป้ายภายในอาคารควรมีความคงทนพอสมควร เช่น ป้ายที่เป็นกระดาษ ก็ควรแก้ไขให้เป็นพลาสติก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความพึงพอใจที่ผู้ใช้บริการมีต่อป้ายแต่ละชั้นในหอสมุดกลางสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษาในห้องทดลอง
2. ควรศึกษาถึงประสิทธิภาพในการสื่อสารด้วยป้ายที่ติดตั้งในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษาในห้องทดลอง
3. ควรศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ใช้ภายนอกที่มีต่อป้ายในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเปรียบเทียบถึงความพึงพอใจที่มีต่อป้ายของผู้ใช้ภายในที่เป็นสมาชิกหอสมุดกลาง
4. ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้ป้ายในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับผู้ใช้ป้ายในอาคารห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งอื่น ๆ
5. ควรศึกษาถึงความแตกต่างของประสิทธิภาพในการใช้บริการจากป้ายกับการใช้บริการจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในข้อมูลเรื่องเดียวกัน